

er ikke den private Virksomhed, hvis Udøvelse af private ikke i et givet Øjeblik kan vise sig uheldig for Samfundet. Hvis der f. Eks. opstaar Strejke i Kuldistrikterne netop i det Øjeblik, da der skal føres Krig, er det et overordentlig farligt Tilfælde, og overhovedet er jo Samfundet interesseret i, at Samfundsmaskinen gaar rigtig og godt, men man har dog derfor endnu ikke draget den Konsekvens, at alt skal ind under Statens Forjorg. Selvfølgelig skal der Tid dertil. Se vi hen til, hvorledes Sparekasserne og Sygekasserne have udviklet sig her i Landet, er der jo ganske vist gaaet nogle Aar, inden den nuværende Udvikling er kommen, men jeg tror dog ikke, at man af den Grund vil paasta, at man for 20 til 30 Aar siden burde have fundet paa Midler til at tvinge Folk til at spare, fordi man mente, at der ikke var tilstrækkelig private Sparekasser her i Landet og ligesaa med Sygekasserne. Naturligvis maa man vente, naar der skal ske noget ved Folket selv; men det, der skal paa denne Maade, faar da ogsaa en større Trivsel, end naar det skal paabydes fra Statens Side. Giheller kan det betægtes, at det er et nyt Baand, der overføres imellem Arbejdsgeveren og Arbejderen, naar Staten blander sig i denne Sag og udskriver Bidragene og faar Raadighed over, hvad en Arbejder skal have eller ikke have. Det er et nyt Baand, man overfører, foruden det, man har overført med Hensyn til de gamle Arbejdere. Forsætter man saaledes, bereder man Forbunden for det ærede Medlem for Kobenhavns 5te Valgkreds (P. Holm) og hans Meningsfæller, og der vil da tilsidst ikke være andre Forhold i Samfundet, hvad Arbejdsforholdene angaar, end det, der er etableret mellem Staten og det enkelte Individ. Baandene mellem Arbejder og Arbejdsgever og snart ogsaa mellem Forældre og Børn blive i økonomisk Henseende efterhaanden løste ved disse saakaldte sociale Love.

Lüttichan: Jeg kan ikke se den Fare, som den foregaaende ærede Taler pegede paa, ved Løsningen af den Opgave, der er stillet i dette Tilfælde, men jeg ser maaske paa Sagen mere fra det almindelige Landbrugs Standpunkt end fra de øvrige Klassers, der dog have et lige saa stort Krav og maaske

et endnu større Krav paa at se en Løsning af dette Spørgsmaal, som jeg til Forstel fra flere her i Salen finder temmelig paa-trængende. Hvad Landbruget i sin Almindelighed angaar, forekommer det mig, at det absolut maa holdes ude fra de øvrige Klasser, saaledes som ogsaa Meningen har været i Lovforslaget og de Ændringer, der hidtil ere foretagne, og det forekommer mig ligeledes, at den Byrde, der derved paalægges, baade er overkommelig og retfærdig. Jeg kan ikke give det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (P. Holm) Ret i, at der deri atter skulde være en Tilfældighed af det Princip, der peger hen paa forholdsvis at lægge Byrden paa Kapitalen. Jeg finder, at det er en retfærdig Ordning, som netop vilde forebygge, at der finder Misforhold Sted med Hensyn til Paalægningen af Skattebyrden, thi det er vel ja, naar jeg taler om Landbruget specielt, at den store Hovedmasse af dem, der ville komme til at hde Bidragene her, er Middeklassem, Forpagtere og Gaardmænd, som man ikke i egentlig Forstand kan henregne til Kapitalisterne. Det er paa ingen Maade Kapitalisterne paa Landet, der stille det største Kontingent af Arbejdere, men naar man vil tage Hovedmassen, saa er det Middeklassem, som jeg tillod mig at nævne, og jeg tror, at man i saadanne Spørgsmaal skal se paa den praktiske Løsning fremfor at drage Sagen ind under altsor meget Principrytteri og Stillen lige af alle Samfundsborgere. Med Hensyn til Industri og Fabrikdrift tør jeg bestemt udtale, at Trangen er stor til at se en Løsning snart, og jeg beklager derfor meget, at der fra flere Sider i Salen, men heldigvis ikke fra alle, er peget hen paa, at dette netop er blandt de Sager, som vi skulde lade ligge til Løsning til bedre Tider. Det fremgaar jo af, hvad der er udtalt fra flere Sider, at det er fra den Maade, hvorpaa man ser paa Alderdomsforsørgelsesloven og Løsningen af hele Alderdomsforsørgelsesspørgsmaalet, man skal drage sine Konsekvenser til denne Lov, men det vil da heller ikke forundre, at jeg ønsker en Løsning af Loven om Ulykkesforsikring, da jeg til Forstel fra flere ser temmelig — jeg maa endogsaa sige ret lyst paa den Løsning af Alderdomsforsørgelses-sagen, der fandt Sted i forrige Samling.